

עין משפט
גור מצוה

כד:

וּמִמִּשְׁמֵשׁ בְּבִגְדוֹ. פרש"י להעציר הכינה העוקצתו אצל לא מתעטף אס נפלה עלימו ותרי מילי נינהו.

ור"ח פ"י דחדא מילתא היא פ"י ממשמש צגדו תקן (ס) שלא יפול מעל ראשו אצל אס נפל מעל ראשו לא היה מתעטף שהרי

מי שמתו פרק שלישי ברכות

וממשמש צגדו. להעציר הכינה העוקצתו: **אצל לא היה מסעטף**.

אס נפלה עלימו כשהוא מתפלל לא היה נוטלה ומתעטף שלא להפסיק: **על סנטרו**. מנטוין צלע"ז שלא תראה פתיחת פיו: **הרי זה מקטני אמנה**. כאליו אין הקצ"ה שומע תפילת לחש (ו)

ומגביה הרצה: **הרי זה מנציאי השקר**. דכתיב ויקראו בקול גדול (מלכים א יח): **המגהק והמפסק הרי זה מגפי הרות**. וי"א ניכר שהוא מכוער גרסינן: **אלא עטוש אעטוש קשיא**. דאין עטוש אלא לאונסו: **למטה**. מפית בקול: ופקינא לי כי כולי **סלמודאי**. שקולה עלי ומצינה לפי שהיה רגיל להתעטש: **כשם שעושים לו נחם רוח**. שהעטוש נחת רוח לאדם: **כך עושים לו נחם רוח מלמעלה**. מן השמים למלאות שאלתו: **אפשר כדרכ יעודה**. להצליע צאפרקסותו סודר שנראשו ושני ראשין תלוין צפניו: **פפקיה**. זרקו: **מישפטיט מיניה**. לא היה נראה אליו לפי שהיה רבי אצל חפץ לעלות לא"י וכנס לצית המדרש: **ואשמע מיניה מילנא**. מצחון: **מזיט וועדא**. מזיט המדרש: **ונסעטש**. מלמטה: **עד שיכלה הרות**. מגופו שנודף מאותו רוח: **והוור לפתלה**. למקום שפסק: **ואומר**. צחוך התפלה דאס מופסקת ועומדת כזר על די הרוח לפיכך יכול להפסיק נמי ולומר דבר זה בלמנע: **חולץ צעליטו על זוארו**. מה שיש מן הטלית ולמעלה מן כתפיו מדזיך צוארו וזישן ערוס קאמר: **לידיי לא סגינא לי**. לא הייתי מזקיקו להפסיק: **צחנלי השוא**. צחלנס שאינס חזקים אלא נוחין להנחק הן מושכין העון על עצמם: **אף זה**. על ידי דבור צעלמא הוא נענש: **ונדנר הוה**. צבציל דבור זה שמהרסם עליו תאריכוין ימים: **היסה טליטו תגורס על מסניו**. לכסותו ממתניו ולמטה אע"פ שממתניו ולמעלה הוא ערוס קורא ק"ש: **אצל**

את ראשו מפני הצנה חוצץ בטליתו על צוארו וקורא ק"ש וי"א על יבלו ותנא קמא הרי לבו רואה את הערוה קסבר לבו רואה את הערוה מותר אמר רב הונא א"ר יוחנן היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל רב חסדא האלהים אם אמרה לי ר' יוחנן בפומיה לא ציינתנא ליה איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ריב"ל היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל ר' חסדא האלהים אם אמרה לי ריב"ל בפומיה לא ציינתנא ליה ומי אמר ר' הונא הכי והאמר רב הונא ית"ח אסור לו לעמוד במקום המנופת לפי שאי אפשר לו לעמוד בלי הרהור תורה לא קשיא כאן בעומד כאן במהלך ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר ר' רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ר'בכל מקום מותר להרהר בדברי תורה חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא וכי תימא הכא נמי כאן בעומד כאן במהלך איני והא ר'בי אבהו הוה קא אויל בתריה דרבי יוחנן והוה קא קרי ק"ש כי מטא במבואות המטונפות אשתיק א"ל לר' יוחנן עליהן אהדר א"ל אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש הכי קאמר ליה לדידי לא סבירא לי לדידך דסבירא לך אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש תניא כותיה דרב הונא תניא כותיה דרב הונא המהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו ויקרא ק"ש תניא כותיה דרב חסדא ר'היה מהלך במבואות המטונפות לא יקרא ק"ש ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק לא פסק מאי אמר ר' מיאשה בר בריה דריב"ל עליו הכתוב אומר וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם חֻקִּים לֹא טוֹבִים וּמִשְׁפָּטִים לֹא יָחִיו [בהם] ר' אסי אמר ר' ר'הוי מושכי העון בחבלי השוא רב אדא בר אהבה אמר מהכא כי דבר ה' בזה ואם פסק מה שכרו אמר ר' אבהו עליו הכתוב אומר וּבִדְבַר הַזֶּה תֹּאדִּירוּ יָמִים: אמר רב הונא היתה טליתו חגורה לו על מתניו מותר לקרות ק"ש תנא נמי הכי היתה טליתו של בגד ושל עור ושל שק חגורה על מתניו מותר לקרות ק"ש **אבל**

את ראשו מפני הצנה חוצץ בטליתו על צוארו וקורא ק"ש וי"א על יבלו ותנא קמא הרי לבו רואה את הערוה קסבר לבו רואה את הערוה מותר אמר רב הונא א"ר יוחנן היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל רב חסדא האלהים אם אמרה לי ר' יוחנן בפומיה לא ציינתנא ליה איכא דאמרי אמר רבה בר בר חנה אמר ריב"ל היה מהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקורא ק"ש א"ל ר' חסדא האלהים אם אמרה לי ריב"ל בפומיה לא ציינתנא ליה ומי אמר ר' הונא הכי והאמר רב הונא ית"ח אסור לו לעמוד במקום המנופת לפי שאי אפשר לו לעמוד בלי הרהור תורה לא קשיא כאן בעומד כאן במהלך ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר ר' רבה בר בר חנה א"ר יוחנן ר'בכל מקום מותר להרהר בדברי תורה חוץ מבית המרחץ ומבית הכסא וכי תימא הכא נמי כאן בעומד כאן במהלך איני והא ר'בי אבהו הוה קא אויל בתריה דרבי יוחנן והוה קא קרי ק"ש כי מטא במבואות המטונפות אשתיק א"ל לר' יוחנן עליהן אהדר א"ל אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש הכי קאמר ליה לדידי לא סבירא לי לדידך דסבירא לך אם שהית כדי לגמור את כולה חזור לראש תניא כותיה דרב הונא תניא כותיה דרב הונא המהלך במבואות המטונפות מניח ידו על פיו ויקרא ק"ש תניא כותיה דרב חסדא ר'היה מהלך במבואות המטונפות לא יקרא ק"ש ולא עוד אלא שאם היה קורא ובא פוסק לא פסק מאי אמר ר' מיאשה בר בריה דריב"ל עליו הכתוב אומר וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם חֻקִּים לֹא טוֹבִים וּמִשְׁפָּטִים לֹא יָחִיו [בהם] ר' אסי אמר ר' ר'הוי מושכי העון בחבלי השוא רב אדא בר אהבה אמר מהכא כי דבר ה' בזה ואם פסק מה שכרו אמר ר' אבהו עליו הכתוב אומר וּבִדְבַר הַזֶּה תֹּאדִּירוּ יָמִים: אמר רב הונא היתה טליתו חגורה לו על מתניו מותר לקרות ק"ש תנא נמי הכי היתה טליתו של בגד ושל עור ושל שק חגורה על מתניו מותר לקרות ק"ש **אבל**

יוחנן בפומא לא ציינתנא ליה, ש"מ דקבלה היתה בידו דאסור, ובא רב הונא להחיות, ולא קבלה רב חסדא. אע"פ דרב חסדא תלמיד לגבי רב הונא ורבי יוחנן, קרייל כותיה דאסור, מדהני אמוראי כוליה מסייעי טעמיה דהא תנא דקאי כרב חסדא, ש"מ דלהכאת כותיה.

פז א טוש"ע אריח סי' טז סעיף ג:

פז ב טוש"ע שם סעי' ד:

פז ג ונזר שר"ע שם ס"ח:

ד [נמי] פ"ד מהל' תפלה הל' יא טוש"ע שם סעיף 6:
צ ה טוש"ע אריח סי' קג סעיף ג:

צא ו ד נמי פ"ד מהל' תפלה הלכה יא סעי' יא סגנו

עשין טי טור שר"ע אריח

צב ח ט מיי פ"ה שם הלכה ט סגנו שם

טוש"ע אריח סימן קא סעיף 3:

י [נמי] פ"ה מהל' מלכים הל' יב:

צג ב מיי פ"ד שם הל' יא סגנו שם טוש"ע אריח

סי' קג סעי' 6:

צד ל מיי שם הל' יב

טוש"ע שם סעי' 3:
צה מ מיי פ"ג הלכות ק"ש הלכה ח סגנו

עשין יח טוש"ע אריח סימן עד סעיף 6:

צו ג ש"ע ייד סי' רמו

סעיף טו סגנו:

צז א מיי שם הלכה ד סגנו שם טוש"ע אריח סימן

סה סעיף 3:

צח ע פ מיי שם הלכה יד ופי"ג הל' יב טוש"ע שם

סעי' 6 וסי' סה סעי' 6 וסי'

פח:

צב צ מיי פ"ג שם הל' ח סגנו שם טוש"ע אריח סי' עד סעיף ו:

מוסף רש"י

סנטרו. מקום חיצור שני הלויים יחד. (ויקרא יט כ). מבית כא. שבועות ג.א. אבדלנא לי. העשימני ולמני (מנחות יז). דהוה קא בעי למיסך לאירעג דישראל. ור' יהודה לא סגינא ליה, וילא פן יגזור עליו מליך (שבת סא. ובעי"ז בתרבות קי). לדידי לא סבירא לי. מה שפסקת, דלית ליה ל"י יוחנן היה קורא ק"ש ונכנס למבואות המטונפות מניח ידו על פיו וקולא, ולא סגינא לי נמי נמשס הנה יסא לך לזכר לחור (ר"ה כד). לדידך דסבירא לך, ולמה חולק עלי כשתיסך, דכיון דקא בעית מסו לגמורא מכלל צעית מסו לגמורא מכלל קרייה, ומנענא לך כגמיה הוי סריגוין (שם).

רבינו חננאל

וממשמש בבגדו. פ"י בטליתו הפרוסה עליו. אבל לא היה מתעטף. פ"י, וממשמש בבגדו [בתפלתו], ולא תתעטף הדא מילתא הוא, כלומר שתקן בגדו שלא יפול מעל ראשו, אבל אם נפל מעל ראשו לא היה מתעטף, שהיה תושבו הפסקה להתעטף בתפלתו, אבל לתקן טליתו עליו שלא יפול מעליו אין זו הפסקה. ולא נית ידו על סנטרו. פ"י, לא הניח ידו על צדו פון, כסליו שראה בעומד בקלות ראש. א"ל אנא אגינא דעתא. הכי ולהכא דכל מאן דאגינא דעתיה וזורקו לאחוריו וכלבד שלא יורקתו באיטטלין. ת"ר היה ישן בטליתו ואינו יכול להוציא את ראשו מפני הצנה חוצץ בטליתו על צוארו וקורא ק"ש וי"א על לבו. ולהכאת לבו רואה את הערוה אסור, מדפרך תחמא דגמרא והרי לבו רואה את הערוה. אמר ליה רב חסדא האלהים אם אמרה לי ר' יוחנן בפומיה

מסורת הש"ס

א) מיכת ושסוהא מפסק ליתא מן הגמ' אלא תפירש"י נכתב בגמ' רש"א, ב) ס"א לזניע לי, ג) [מנחות ח.], ד) שבת מהל' כמבנות קי., ה) מבית וועדא, וזמי ואזיל כל"ל רשיא, ו) נכ"ה בראש"ש אצל טעוש"ע איסא הית'1, ז) לעיל ח. שבת מהל', ח) שבת מ: קג קדושין ג. פ"ג מד: זכחיס קב., ט) ר"ה לד., י) [לעיל ג.], כ) מוספתא פ"ב ה"יט, ל) [שין לקמן כה.],

תורה אור השלם

1. בבבלי ירבאי ושהה ידיו עד יום פקדי אהם גאם וְהַעֲלִיתִים וְהַשִּׁיבֹתִים אֶל הַמָּקוֹם הַהוּא:

2. וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם חֻקִּים לֹא טוֹבִים וּמִשְׁפָּטִים לֹא יָחִיו בָּהֶם:

3. הו"ש משיב ה'עון בחבלי

השוא ונְשִׁבוֹת הָעֲלִיָּה ישיעוהו יי ח

4. כי דבר ה' בזה ואת

מאורו דפטר הזכרת תהרת

ונפש הדואר עזרה בה:

במדבר טו לא

5. כי פא דְּבַר דָּךְ הוּא

מבס בי הוא תיכסב ובדבר

המזבז תאריכו ימים: על

האדמה אשר אהם עברים

את הדרך שמה לרשקה:

דברים לב מז

הגהות הב"ח

א) גמ' המגהק והמפסק ור' וס אומרים (ניכר שהוא ממשק) תא"מ וי"צ ס"א שדורא עבדן: (ג) שם אמר אלו כ"ל ויפית ליה נמחק: (ג) שם ר' אסי אמר מהכא הוי מושכי: (ד) רש"י ד"ה הכי זה וכו' למש הס"ד ולח"י מ"ה המגביה הרבה הכי זה

מגיבאי: (ס) תוס' ד"ה וממשמש ור' תמן בדרו שלא

יפול:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פסק ר"ח וכו' דאע"פ ד"ה וכו' ע"י צ"מ

(דף ל"ג ע"א):

הגהות הגר"א

[א] גמרא (ומשמחל ממקום שפסק) תא"מ (וכי"מ סמוך ורש"י דל"ג לה):

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב. מוטב שלא יקראוה.

לעני רש"י

מנטוין [מינטוין]. סנטר.

רב ניסים גאון

הזכיר טבעת שהוא חכשית שבחוץ עם כומו שהוא

הזכירה שמעאת דרב ששת

והתם היא עיקרה ולא

הזכירה בבאן אלא כדי

להקשות ממנה: